

KANADSKÉ LISTY

No. 5-6, Vol. 8
May-June 1974.

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO, CANADA M6P 3K1

Monthly publication in Czech language with the following aim: to help in the adjustment to the Canadian way of life and to preserve all positive values of Czech and Slovak heritage.

Informační měsíčník "Klubu nových", jehož cílem je poskytovat všeobecně užitečné informace, aby zapouštění kořínků v novém prostředí bylo pokud možno bezbolestné.

Zprávy z Kanady: Pí B.Osler-ová, vedoucí tiskové služby "Can. Scene" pro loyální etnický tisk, dostala od Metropolitního Toronta a od firmy Labatt plaketu "dobrého občana". Služba rozesílá materiál o Kanadě ve 14ti jazycích na adresu 120ti publikací už od roku 1956. -- Pan J.Schultz, předseda United Community Fund v Torontě prohlásil, že Mezinárodní ústav /International Institute/ nefunguje efektivně a pravděpodobně nedostane z fondů United Way požadovanou částku 100.000 dol. na příští rok; dodal, že "postoj ústavu ke skutečným problémům imigrantů byl spíš filosofický, než praktický." -- Stavba CN věže v Torontě pokračuje podle plánu a má být skončena koncem t.r. Věž má být 1.800 stop vysoká; rozhledny budou ve výši 1.126 stop a 1.500 stop /do obou se vejde najednou 600 osob!/. rotující jídelna ve výši 1.140 stop pojme 400 sedících hostů; výtahy dopraví 1.300 osob oběma směry za jednu hodinu. -- Místo do vězení /Don Jail/ posílá nyní imigrační úřad v Torontě ilegální přistěhovalce do Avion Motor hotelu v Maltonu. Podle "Mississauga Times" z 1.5. prošlo tímto hotelem za posledních 9 měsíců přes 4.000 osob a účet zněl na 80.000 dol. "Hosté" se obvykle nezdrží déle, než 24 hodin; v té době se skončí nutné procedury a následuje deportace. -- V quebeckém prov.parlamentu začala debata o "jazykovém zákoně" /zákon č.22/. V předloze je ustanovení, že děti všech imigrantů, pokud neovládají ani franštinu, ani angličtinu, budou povinně zapsány do francouzských škol. Sporné jsou tzv. jazykové zkoušky-např. kdo bude chtít navštěvovat anglickou školu, má před komisí prokázat znalost angličtiny. Předloha ale nestanoví, jak budou takové zkoušky vypadat; o tom má teprve vyjít prováděcí nařízení a jsou obavy, že prakse bude nejednotná - že školské komise budou postupovat, jak se jim zlíbí. Kritické připomínky měl - mimo mluvčích anglicky mluvící menšiny - také známý quebecký novinář Claude Ryan. -- "Liga mladých komunistů" /YCL/ uspořádala ve Vancouveru 13.5. přednášku H.Griffin-a "Solženicyn-laureát reakce". Návštěva byla ubohá. -- Pí B.O'Handley našla za pomoci své 7mi-leté dcery v záp.Torontě opuštěný domek /123 Fern Ave./ a po celý rok se snažila najít majitele. Na radnici zjistila, že nikdo neplatil daň z majetku /dluh činil skoro 900/ a podle toho usoudila, že domek nikomu nepatří. Dala tedy zanedbanou stavbu do pořádku /za pomoci sousedů/ a nastěhovala se tam. A je zvědavá, co se stane.. -- Přeměna celé Kanady na metrický systém má být skončena do r. 1980. -- Fed.poslankyně pí Grace MacInnis /Vancouver Kingsway, NDP/ nám poděkovala za zmínku o jejím otci v min.čísle a upozornila nás, že J.S.Woodsworth byl methodistickým pastorem do r. 1914, fed.poslancem od r. 1921 do r. 1942 a že měl 2 dcery a 4 syny. -- Bolshoi Ballet bude v torontském divadle O'Keefe 24-29.6. -- Ve volebním obvodu Parkdale kandiduje na místo fed.poslance za pokr.konservativní stranu krajan Lubor Zink; na sev.okraji města se pokouší o totéž slovenský podnikatel a "uranový král" Steve Roman. -- Sovětští odboráři /V.Perepeljuk a spol./ navštívili hamiltonský závod firmy Westinghouse. -- Fed. poslanec Chas.Caccia se zasloužil o to, že otázka uprchlíků v italských lágrech přišla 2x na pořad jednání parlamentního rozpočtového výboru, když-za přítomnosti ministra prac.síl a imigrace R.Andráše a jeho nejbližších spolupracovníků-jednal o plánovaných vydáních tohoto ministerstva během let 1974-1975. -- Členové odborového svazu štukatérů /č.172/ dosáhli po dvoudenní stávce zvýšení mezd na \$10.11 na hodinu. -- Slavná sv.-antonínská pouť v Chathamu se koná 15. a 16.června.

Otázka dvojího občanství: Se stoupajícím počtem našich čtenářů, kteří již dostali kan. občanství, se množí i dotazy, zda se tím automaticky ztrácí občanství československé. Obrátili jsme se na znalce - na JUDr. Jaromíra Valentu v Montreálu, který problém komentuje takto: " Už uplynulo více než 5 let od doby, kdy do Kanady přišla nová vlna našich a tak se znovu debatuje o tzv."dvojím" státním občanství, jako v roce 1953, kdy první "osm a čtyřicátníci" dostali kanadské státní občanství. Především si musí každý uvědomit, že ústava kteréhokoliv státu je nejvyšší norma, která suverénně a zcela nezávisle upravuje právní poměry svých občanů a svého státního území; neohlíží se při tom na žádnou jinou ústavu jiného státu, jejíž ustanovení jsou pro ni bezvýznamná. Tak je to také se státním občanstvím, které si každý stát ve svých ústavních předpisech upravuje pro své občany a neohlíží se při tom na předpisy o státním

občanství jiného státu, ani je nebere na vědomí. Proto občan může mít jen jedno státní občanství v rámci jednoho právního řádu. Tzv. "dvojitý" státní občanství může vzniknout jen tehdy, když táž fyzická osoba se ocitne ve sféře dvou právních řádů. V podstatě se dělí právní řády na dva systémy: systém "ius sanguinis", ve kterém se nabývá státního občanství narozením, ať se dítě státního občana narodí kdekoli, a systém "ius soli", v němž rozhoduje místo, kde se dítě narodí, takže každé dítě, které se narodí jakýmkoliv rodičům na území státu, se stává státním občanem. Kromě tohoto automatického nabytí státního občanství oba systémy upravují nabytí udělené /naturalizací/ a vážou je podmínkami více či méně snadnými, podle toho jak jim záleží na přírůstku obyvatelstva imigrací nebo dávají-li přednost národní nebo rasové výlučnosti. Tato rozdílnost v podmínkách nabytí státního občanství může tedy způsobit, že někdo nabude státního občanství podle dvou právních řádů a má tedy "dvojitý" státní občanství nebo nenabude žádného státního občanství /např. u některých států s principem "ius soli" dítě naturalizovaného občana narozené ve státě s principem "ius sanguinis"; žije-li naturalizovaný občan v cizině přes určitý počet let, aniž se vrátí do státu, v němž byl naturalizován/. Někdy právní řády poskytují možnost svým občanům, kteří se ocitnou v konfliktu "dvojitého" státního občanství, tím že je propustí za určitých podmínek ze svého svazku, jindy pak konfliktu zabráňují státními smlouvami. Tak Československo má smlouvu s USA, podle níž čs.občan, který se vystěhoval do USA s vystěhovaleckou doložkou v pase, ztratil státní občanství československé v okamžiku, kdy nabytí státního občanství amerického; jinými slovy propuštění bylo podmíněčně obsaženo ve vystěhovalecké doložce. Není na světě stát, který by automaticky dovoloval propuštění ze státního občanství nabytím cizího státního občanství, protože by tak dovoloval, aby jiný stát rozhodoval o jeho státních občanech. Jsou naopak státy, které velmi nesnadno a zcela vyjíměčně propouštějí své občany. Jako např. Francie, která volá děti svých občanů-vystěhovalců narozené a žijící v cizině k vojenské službě a i po mnoha letech je stihá pro desertci ocitnou-li se na jejím území. Je přirozené, že rozhodují státní zájmy. Je-li přirozený přírůstek obyvatelstva malý nebo dokonce negativní, stát se nikoho nevzdává. Na druhé straně lze říci, že ve většině států rozhoduje čas, tj. délka pobytu v cizině. U lidí, kteří jsou u konce svého života nebo alespoň u konce svého výdělečného období je pravděpodobnost propuštění větší, protože původní stát nemá zájem na jejich návratu. Na závěr je nutno opakovat, že občan, který nabytí v cizině jiné státní občanství a vrátí se do staré vlasti, je ve svém původním státě jenom občanem tohoto původního státu. Druhé občanství je na půdě původního státu bezvýznamné, právně neexistující, protože není v souladu s právním řádem. Proto diplomatické orgány onoho druhého státu nemohou za takového "svého" občana dost dobře intervenovat. " K tomu dodáváme: chceme znovu varovat před cestami exulantů do ČSSR. Kdo vstoupí na čs.půdu, podléhá čs. /rozumněj: komunistickým/ zákonům. Jako Kanaďan může bez obav do ČSSR cestovat jen ten kan. občan čs.původu, který byl propuštěn ze svazku čs. občanství; propuštění stojí peníze a znamená nepříjemné jednání s čs. komunistickým konsulátem. Kdo musí takové jednání podstoupit, např. v zájmu povolení výjezdu z ČSSR pro rodiče a příbuzné, ať si uvědomí, že jedná s cizím zastupitelským úřadem, který nemá nejmenší zájem mu pomoci. Konsul a jeho pomocníci /pravděpodobně do jednoho jde o špicly a estébáky/ se podle komunistického zákona musí dívat na exulanta jako na pachatele trestného činu. Navíc: personál čs.konsulátu v Montréálu o ničem nerozhoduje, to dělá Praha, resp. fed.ministerstvo vnitra. Úkolem konsulátu je pouze sbírat informace a vytáhnout ze žadatele co nejvíc dolarů. Z příspěvku dr. Valenty jasně vyplývá, že teoreticky jakýkoliv potomek narozený v kterékoliv budoucí generaci zůstává čs.státním občanem, ovšem v praxi není možné vést záznamy po dobu generací. Naproti tomu žena při provdání za cizího státního příslušníka může prohlásit platně, že si čs.občanství nepodrží. Musí to ovšem formálně sdělit čs.úřadům. /Dr.Valenta je ochoten zodpovědět příp.další dotazy; řiďte je laskavě na red. t.l./

Z nové sovětské gubernie: "...a říkám ti, soudruhu, tyfus je strašně nebezpečná nemoc," vykládal s.Chňoupek s. Kapkovi, "to člověk buď umře, nebo zblbne. Já to měl taky!" /"Bič", 37,Ave. Joseph Segrettin, 93220 Gagny, France./

Svobodný svět: Israelský zahr.ministr A.Eban a sov.zahr. ministr A.Gromyko jednali o navázání normálních diplomatických styků mezi oběma zeměmi.--Americký rozpočet na r. 1973 dosáhl výše 304 bilionů - kanadský jen 20 bilionů \$. Americká vláda vydala 19.000\$ na studii, proč děti padají s trojkolek; 121.000\$ na studii, proč občané užívají výrazu "ain't"; 203.000\$ na informační kanceláře v okolí Los Angeles pro motoristy, kteří zabloudili na dálnicích atd. -- V Kolíně n.R. byl otevřen sekretariát "Stálé konference za lidská práva a sebeurčení v Evropě". Mimo celé řady významných západoevr.politiků je mezi vedoucími této Stálé konference také náš Luděk Pachman. -- Japonským úřadům se přihlásil čs.špion Ladislav Kubrický, 28. Bylo zjištěno, že po vystudování pražské techniky šel k letectvu a dosáhl hodnosti plukovníka. V r. 1969 požádal o asyl v Záp.Německu a emigroval do Kanady. Asi po třech letech se dostal do USA a letos se usadil v Japonsku. Po celou dobu svého pobytu na Západě sloužil sovětským agentům. /Pokud žil v Kanadě, je známo, že se zdržoval v Torontě-není však jisté pod jakým jménem./ -- Rodiny všech amerických vojáků a letců pohře-

sovaných ve Vietnamu /jedná se o 1.070 mužů/ dostávají i nadále jejich měsíční plat. Nevylučuje se možnost, že někteří z nich jsou dosud v komunistickém zajetí. Propuštění váleční zajatci vypověděli, že řada pohřešovaných byla viděna v různých zaj. táborech v Sev.Vietnamu, ale že jakákoliv stopa po nich zmizela asi 3 měsíce před podepsáním příměří a výměnou zajatců. /Že by šlo o další Katyn?/ -- Z podnětu našich krajanů v USA upozornil poslanec za stát Illinois, Frank Annunzio, v dopise am.ministerstvu zahraničí na potíže čs.občanů žádajících o povolení cesty na Západ. Vláda USA v minulosti mnohokrát žádala čs.vládu, aby umožnila vystěhování lidem, kteří mají v USA blízké příbuzné. Naproti tomu am.zástupci nikdy nejednali s čs.režimem o postupu při vydávání pasů a výjezdních doložek; režim trvá na stanovisku, že jde o vnitřní záležitosti ČSSR. Am.zahr.ministerstvo doufá, že zlepšení styků s ČSSR /zřízení konsulátů v Bratislavě a v Chicagu/ povede i ke zjednodušení cestovních formalit. Naši krajané jsou méně optimističtí; poukazují na to, že čs.konsuláty bývají střediskem propagandy a podvrtné činnosti. Naše poznámka: přáli bychom si, aby západní diplomacie měla v budoucnu víc úspěchů při jednáních s kom. vládami. Snad i o tzv. vnitřních záležitostech lze diplomaticky jednat, zejména když se ukáže, že tak či onak souvisí s morálními a materiálními zájmy amerických občanů. -- V souvislosti se zavedením demokracie v Portugalsku, přikročili Baskové k drobným sabotážním akcím proti Frankově vládě. Několik skupin Basků z exilu se vylodilo z franc. rybářských lodí na severním pobřeží Španělska a připojilo se k podzemnímu hnutí. V Madridu a v Barceloně existují podzemní organizace studentů. -- V prostoru námořní základny NATO ve Wilhelmshavenu byl zatčen kom. špion Dieter Gerstner. Pocházel z vých.Německa, požádal o asyl v NSR a emigroval do Kanady. Sovětská špionážní síť ho pak vybavila falešným pasem na jméno Herbert Faehrmann a poslala ho zpátky do NSR. -- Nástupu Husáka k moci v ČSSR před pěti lety vzpomněl vlivný am.list "Christian Science Monitor". Úvodníkem "Czechs still dangle between tolerance and repression".

Došlé pozdravy: Pí Radmila P. z Floridy, ing.J.A.Adámek a dr.Ivo Šafář z Vídně, náš čestný člen red. Josef Josten z Turecka. Všem pěkně děkujeme.

Podmaněný svět: Několik desítek tisíc jugoslávských dělníků má přijet v nejbližší době na práci do Maďarska, hlavně do zemědělství. Je to výsledek návštěvy jugosl.ministra práce v Budapešti. -- Moskevské "Izvestie" přinesly článek, v němž se tvrdí, že se jugoslávská cestva volného hospodářství neosvědčila a že se Bělehrad musí stejně dříve či později přiklonit k"sovětským metodám". List také tvrdí, že dnešní politika jugosl. vlády je chybná, protože "vede k nedorozuměním mezi národy Jugoslávie". Zájem Moskvy o situaci na Bálkánu vyvolává v záp.Evropě nejistotu. -- Viktor Někrasov byl vyloučen ze Svazu sovětských filmařů. Dotyčný se zastal veřejně Solženicyna. Hrozí mu také vyloučení ze Svazu sov.spisovatelů, bez ohledu na to, že v r. 1948 dostal za knihu "V zákopech Stalingradu" Stalinovu cenu. -- Jugoslávské ministerstvo obrany vydalo nařízení, které stanoví, že všechny ženy od 18ti do 55ti podléhají povinnému vojenskému výcviku v tzv. teritoriálních utvarech. Výcviku se musí podrobit všechny ženy bez rozdílu zaměstnání. Očekává se, že půjde o 6ti-měsíční trénink. -- Rev.D.Dudko sloužil v moskevském kostele sv.Mikuláše zvláštní bohoslužby, během nichž odpovídal na dotazy z řad věřících. Ač většina otázek se týkala náboženských a morálních problémů, přišla si pro něho nedávno sovětská tajná policie až do kostela a před očima věřících ho zatkla za "pobuřování". Dotyčný ztrávil 12 let v sov. pracovních táborech, ale od r. 1959 mu dovolili kázat. Netajil se přesvědčením, že v SSSR nastane duchovní obroda, protože náboženství je nejsilnější tam, kde musí nést kříž. -- Chorvátští komunisté se za zády Tita sešli tajně se sovětskými komunisty kdesi v jižním Maďarsku. Na poradě byl prý i ostřílený theoretik KSSSR Suslov. Chorvátští soudruzi - zdá se - jsou ochotni dovolit i okupaci sovětskými vojsky, jen když Chorvátsko nebude ovládáno z Bělehradu. Rudá armáda by tím měla přístup k Jaderskému moři. -- Moskevské "Izvestie" komentovaly obsáhle současné napětí mezi Pekingem a Moskvou. Obvinily kliku Mao-Tsetunga z "válečné psychosy, která má zakrýt vnitřní nedostatky". -- Na X.kongresu Kom. strany Jugoslávie se očekává, že se souhlasem Tita bude formálně ustaveno kolektivní ústřední vedení, které převezme vládu v zemi po Titově smrti. Tato ústřední Rada má mít 12 členů; klíčové pozice mají mít vojáci. -- V Leningradu je na 16.000 registrovaných prostitutek. Prohlásil to tamní šéf MVD při diskusi s universitními studenty. /FCI/

Z okupovaného Československa: Praha jedná s Nikosíí o zájezdech čs.turistů. Trasa na Kypr má vést přes vhodný bulharský přístav, s příp. zastávkou v Cařihradu. -- Zatímco pražský režim komanduje dělníky, aby se "pobavili" filmem "Hippopotamus", který pranyřuje představiteli tzv.pražského jara, hlavně Dubčeka a Smrkovského, přinesly západoněm. listy výsledky průzkumu veřejného mínění v NSR na téma "kdo je nejpopulárnější veřejnou osobností na světě" -výsledek: 17% všech dotázaných jmenovalo A.Dubčeka; po něm následují:dr.A.Schweitzer, president Kennedy, kancléř Adenauer, W.Brandt, Solženicyn, Kissinger atd. Marx, Lenin a Mao-Tsetung dostali pod 3% hlasů. -- Praha odvolala část personálu čs.vyslanectví ve Vídni, nejspíš v souvislosti se špinavou aférou Brandtova tajemníka v Bonnu. V důsledku náhlých změn, zastavilo vyslanectví na několik dní provoz. Čs. demokratičtí exulanti ve Vídni se domnívají, že čs.vyslanectví .. 4

ve Vídni je centrálou Československa pro špionáž na Západě. Není jisté náhodou, že čs.vyslancem v Rakousku je dr.Karel Komárek, býv.šéf čs.špionáže. Když nedávno otevřel výstavu čs.knih a gramodesek v Galerii ZB/na Schuler Strasse/, naši exulanti rozdávali před vchoďem letáky žádající splnění deseti bodů:např. aby Praha následovala Portugalsko a propustila všechny politické vězně; aby byl vyplacen důchod exulantům na odpracovaná léta v ČSSR; aby konečně odešli sovětské okupanti; aby byly zrušeny všechny útočné odpalovací rampy, minové pole, drátěné zatarasy a automatické střelící věže na rakousko-čs.hranicích a pod. Efektivní leták v českém a německém znění sestavil krajan B.Doubek. -- Režim se mstí býv.novinářům: Jiří Ruml opravuje stavební stroje; Anna Tučková je stěhotypistkou; Miroslav Jelínek je pokrývačem; jako pomocní dělníci v tiskárnách pracují M.Filip, J.Černý a Jiřina Brejchová; Jiří Čutka je zedníkem; Jiří Tunkl provádí turisty po starých hradech; Zď.Šikl je pomocným ošetřovatelem v nemocnici; Ad.Hradecký přidává zedníkům; Z.Zajoncová vypomáhá v kojeneckém ústavu; Z.Mis je ošetřovatelem na záchytné stanici pro alkoholiky; Emil Šíp a Ilja Šetlík řídí nákladní auta; P.Vaniček hlídá parkoviště; taxíky jezdí M.Fiala a L.Pacovský; okna čistí: Č. Suchý, Rudolf Zeman a Jar.Šedivý; Karel Kostroun je nádeníkem na stavbě podz. dráhy; Miroslav Galuska prodává zemědělské stroje; archivy oprašují: Jiří Dienstbier a Luboš Dobrovský; pomocníky topičů jsou Richard Seemana a Jan Petránek; Ant. Petřina je skladníkem; Jiří Hanák je svačinářem; Irena Petřinová je servírkou; Zď.Bořt roznáší pivo; podřadné účetní práce vykonávají: Slavomír Vosecký, Jiří Kmoch a Jiřina Hrábková; Jindra Sobišková prodává v zoologické zahradě burské oříšky a zmrzlinu; P.Sobišek je šatnářem a jako číšník pracuje Jeroným Janíček. Celá řada dalších dělá nádeníky v různých JZD nebo zametá ve Škodovce a pod. -- Také na "Klub nových" došlo několik pohlednic z větou: " .. jak asi víte marodí nám dědeček." V zákulisí nastala už tahanice o jeho místo; Moskva prý je pro Husáka.. -- Zprávy z Vídně tvrdí, že z komunistického vězení byli propuštěni: spisovatel V. Skutina a sociolog Battěk. Zdraví obou je prý chatrné. -- Čs.tisk přešel skoro bez povšimnutí smrt Karola Bacílka. -- Dílo prof.M.Axmmana "Komunisté" má stát v brněnském Parku dělnického hnutí. -- "Věstník Čs.nár.raďy americké"/č.231/ přinesl zprávu, že v posledních několika týdnech navštívili vysocí důstojníci sovětských vojsk na území ČSSR mj. Čestmíra Císaře, Josefa Špačka, Zdeňka Mlynáře a dokonce i A.Dubčka. Obsahem debat byla otázka, jak zlepšit politické poměry v ČSSR. Mluvčí čs.ministerstva vnitra navštívili ve vězení dokonce i Milana Fuchla a Jaroslava Šabatu a ptali se jich, zda by byli ochotni v dohledné době loyálně spolupracovat s režimem. Bylo prý jim doslova sděleno: "Může přijít doba, kdy lidí, jako jste vy, bude zapotřebí." Mluvčí režimu se snažili také získat P.Kohouta a Ludvíka Vaculíka. Zdá se, že Moskva si přeje, aby v Praze zavládla lepší harmonie; Husák souhlasí, ale žádá víc času, aby se změny ve vedení čs.kom. strany mohly "řádně připravit". -- Zemřel významný výtvarník Václav Sivko -- V obci Velká Hleďsebe u Mariánských Lázní zemřel ve věku 69 let po srdečním záchvatu Zdeněk Bechyně, předseda přípr.výboru obnovené Čs.sociální demokracie v období Pražského jara 1968. Byl to syn ministra ve vládě 1.Čs.republiky, zahraniční voják II.odboje a dlouholetý funkcionář Čs.sociální demokracie. V komunistických věznicích ztrávil dlouhých 12 let. Těžká a nebezpečná práce v jáchymovských uranových dolech a pobyt v leopoldovské věznici zanechaly trvalé stopy na jeho zdraví. Byl zpopelněn ve strašnickém krematoriu 22.4. Na úmrtním oznámení byla slova: "Měl statečné srdce, rovnou páteř, bojoval za svou vlast a udržel si čistý stít." Předseda Čs.soc.demokracie v exilu dr. Vilém Bernard a jednatel Josef Jiša poslali pozůstalým projev soustrasti. -- Redaktorka Pat Inglis-ová z montr.listu "The Gazette" byla v Brně a navštívila v doprovodu průvodců celou řadu obchodů, trhů a pod. V reportáži otištěné 16.5. tvrdí, že průměrná týdenní mzda pro muže je 95 dol. /550 Kčs/. Nejnížší ceny za potraviny byly na zeleninovém trhu. Některé ceny: krabička sardinek-7 Kčs, kilo kuřete 26 Kčs, kilo másla 40 Kčs, 100g sýra 4 Kčs, 1/4 litru smetany 6 Kčs, kilo pomerančů ze Sicílie 14 Kčs, 50 gr. kávy 8 Kčs, malá lednička 2.800 Kčs. Autorka článku se potkala s mladým párem, který čeká na byt už 4 roky a na rozkládací pohovku už 20 měsíců.. -- Záp.tiskové kanceláře hlásily z Prahy, že čs.vláda povolila paní Pořízkové, aby se svými dvěma dětmi odjela legálně za manželem do Švédska. -- Šéf švédské SaPO /protějšek am. FBI/, p.Kans Holmer, prozradil novinářům některé podrobnosti o čs.špionovi Robkovi, který pracoval na Západě od r. 1956 až do své defekce na jaře loňského roku. Narodil se v Č. Krumlově a do strany se dal v r. 1947. Vyškolen byl ve spec.šколе pro STB v Nerudově ulici v Praze. Na dotaz, proč požádal o asyl ve Švédsku a ne v Rakousku, kde působil až do jara r. 1972, odpověděl prý Robek, že rakouská zpravodajská služba je těžce infiltrována sovětskými agenty.. Pokud se týče Švédska samotného, Robek prozradil, že se sovětské, polské a čs.špionážní síti podařilo dostat do Švédska za posledních 20 let nejméně 1.000 "spících" agentů, kteří mohou být v případě potřeby zaktivisováni. Podle PCI celá řada z nich byla přijata Švédskem jako polit.uprchlíci, protože měli doklady o politickém pronásledování kom.režimem a jejich historie zněly pravděpodobně, protože byly navíc potvrzeny jinými "politickými uprchlíky". -- Náhlá smrt kardinála Š. Trochty v Litoměřicích bezprostředně po mnohahodinovém výslechu krajským tajemníkem pro církev-

ní záležitosti Diabalem, byla pro kom. režim neočekávaná a snad se dá i říci - nežádoucí. Pokud se některý čs.denník o úmrtí p.kardinála zmínil, omezil se všeho všudy na 2 řádky. "Kat.noviny" přinesly krátký článek, ale pisatel se ani slůvkem nezmiňoval o letech 1949-1967, kdy byl litoměřický sídelní biskup kom.režimem krutě pronásledován. Pohřeb měl přísnou státní režii. Účastnil se ho zástupce Vatikánu a tři kardinálové /berlínský, vídeňský a krakovský/. Věřící do kostela sv.Tomáše na requiem nesměli a průvod z kostela na hřbitov byl zakázán. Západoevropský tisk věnoval celé záležitosti značnou pozornost; zvláště francouzský. Připomněl také, že jiný zásadní odpůrce komunismu, p.kardinál Beran, zemřel v exilu právě před pěti lety. -- ČSSR se může pochlubit nejlepší koulačkou na světě: Helena Fibingerová zastínila sovětskou mužatku Čižovovou v kryté hale v Cöteborku výkonem 20.75m. Je to nový světový rekord.

Jedna z okupovaného domova: "Kdybys mne měl opravdu rád, jak říkáš, "lamentuje manželka, "tak s už dávno utekl na Západ, abych já tu taky mohla nakupovat za tuzexové bony, jako ta potvora z prvního patra!" /"Bič"/

Naši ve svobodném světě: V Chicagu zemřela autorka známé České národní kucharky Anna Jandáčková, 60. -- "National Geographic" přinesl v březnu t.r. reportáž o Nebrasce a v jejím rámci se zmínil o podílu českých přistěhovalců na výstavbě státu. Revue přinesla také pěkný břevná záběr české taneční skupiny, která vystoupila na Čs. dni ve Wilber, Nebr. loni. -- Tělocv.jednota Sokol ve Stockholmu čítá 111 mužů, 48 žen, ale jen 2 dorostence, 6 žáků a 3 žáky-ně. Starostou jednoty je O.Telichovič; ve výboru jsou: V.Vávra, J.Knejp, M.Váňa, M.Sandman-Pechová, S.Tvrď, O.Pražáková, J.Danko, L.Koppová a L.Vávra. -- Chicagský "Hlasatel" přinesl 19.5. obsáhlý článek "Kdo je opravdu vinen?", v němž napsal, že zpráva o poměrech v italských uprchlických táborech, jež vydal sekretariát Čs.poradního sboru v záp.Evropě se zdá být neobjektivní. Pisatelka článku Milena Huebschová moralisuje v této souvislosti, abychom "už konečně zanechali bolestinství, které nás provází celou naší historií a nesnažili se vždy svalovat vlastní vinu na někoho jiného..". Na článek reagoval dr.Martin Skála z Montrealu, který na vlastní kůži prožil slasti italských lágrů. V dopise redaktorovi zmíněného listu zdůraznil, že na špatné poměry v italských lágrech poukázal "Klub nových" už v r. 1966 a od té doby apeloval na někoho, aby se zjedнала náprava. O vyřešení problému se snažil i AFOR, red.Josten, čeští a slovenští kněží v Římě, Dámský odbor ČSNS v Torontě, p.farář F.Pitter ve Švýcarsku a další. Pracovali trpělivě a bez zbytečné publicity; marně doufali, že se situace zlepší. Co bylo celou řadu let "pod pokličkou", se dostalo na světlo Boží loni, když o tragických poměrech v Capui začaly obšírně psát švýcarské a záp.něm. listy; fotoreportáže proběhly celou záp.Evropou. Na fotografiích byly zchátralé budovy bez oken a dveří, smečky polo-divokých psů kolem kuchyňských baráků, zcela deprimovaní uprchlíci atd. I Vysoký komisař pro uprchlíky při SN vydal v prosinci 73 zvláštní reportáž, v níž dokumentuje případy nešťastníků, kteří v lágrech žili 15 až 28 let! Dr.Skála ve svém dopise nesvaluje veškerou vinu na byrokratické italské úřady, ale domnívá se, že situaci zhoršuje vysoká nezaměstnanost v Itálii, jakož i fakt, že životní úroveň v jižní části země /kde jsou oba velké lágry Latina a Capua/ je velmi nízká. Vláda dostává příspěvek od SN pro každého obyvatele lágru / za hlavu a za den?/ a pochopitelně nemá zájem, aby uprchlíci rychle emigrovali jinam. Spíš uvažuje emigraci vlastních lidí; jsou zprávy, že na 50.000 italských rodin žádá v kteroukoliv danou chvíli o emigraci do Kanady. Emigrační úředníci Kanady a jiných zemí jsou přetížení a sotva mají čas se starat o emigraci uprchlíků. Ti se potácejí v nejistotě: kdy dostanu visum? kdy přijde komise? budu taď ještě měsíc, 6 neděl, rok? Otázky marně kladené; odpovědi neexistují. Dr.Skála končí svůj komentář těmito slovy: "Zdá se mi, že tady něco nefunguje, něco základního. Uprchlíci, kteří prošli italskými lágry jsou vynerвовovaní, vyhublí a vyjukaní. Dobré jméno Západu dostává kopanec za kopancem. Hnat uprchlíky uličkou táborové a imigrační byrokracie znamená ubíjet v nich sebevědomí, podnikavost a protikomunistické smýšlení, tedy právě ty tři hodnoty, které mají pro Západ největší sociálně-politický význam. V exilu stále mluvíme o pomoci krajanům v Československu a jako by nám nedocházelo, že ti, kdo utekli, jsou jediní, kterým zcela prostě a konkrétně takovou pomoc můžeme poskytnout. Místo, abychom vážili a soudili, měli bychom zmobilisovat poslance svých obvodů, své exilové spolky a noviny, a žádat pro tyto krajany co nejrychlejší emigraci." Naše poznámka: p.ministr Andráš dostal přesné informace o dnešní situaci v italských lágrech a v odpovědi na náš přípis z konce února t.r. / a naše memorandum/ nám odpověděl, že tam je v současné době 1.000 uprchlíků /přesně k 31.1.: 1004/ a že kanadský visový úřad projednává 48 žádostí od jednotlivců a rodin /celkem jde o 93 osob/. Pan ministr se domnívá, že situace není do té míry drastická, aby se muselo přikročit k zvláštní hromadné akci; poděkoval našemu klubu . za zájem, který jsme projevíli vůči lidem, kteří žijí v nešťastných okolnostech. Překvapilo nás, že kanadští voliči v současné době - při 600.000 nezaměstnaných - jsou spíš proti imigraci; na náš dopis všem liberálním poslancům se přesto ozvali mnozí více méně sympaticky-byli mezi nimi tři řed.ministři /Hon.John Munro, Hon.Marc Lalonde a Hon. Herb Gray/. Naš dopisovatel ze Švédska nám sdělil, že v dubnu byla v italských lágrech švédská televizní skupina, která natočila řa-

du scény a interview a komentovala celou tragickou situací velmi realisticky. Výpravu vedl H.Weber ze švédského státního rozhlasu a jako poradce působil A. Bedo, předseda koordinační komise Svobodných východoevr.uprchlíků. Dolehli jsme se, že se o našich v Itálii mělo mluvit také na nedávném kongresu ČSNS v Hamiltonu; alespoň 1 člen Ústředí měl po ruce veškerý materiál. Bohužel k diskusi o italských lágrech nedošlo. -- L.Pachman dokončil knihu pro Křesť. akademii a Herder-Verlag. -- Org. "Freedoms Foundation" a denverská universita vyznamenali R.Machatu za jeho spolupráci s místním tiskem. Jmenovaný byl do února 48 redaktorem "Práva lidu" v Praze. Jeho syn Rudolf padl v r. 1969 ve Vietnamu. -- Red.J.Martínek se v článku v "M.Světě" /Cleveland/ pozastavuje nad osudem mnohých spolkových knihoven v USA; přicházejí obvykle nazmar se zánikem spolku. -- V Galerii Krause /Pfaffikon u Curychu/ vystavovali M.Dundáková a Ivo Holý. Dne 8.6. bude debata s L.Pachmanem. -- "Majales 1974" uspořádaný 27.4. washingtonskou odbočkou Čs.národní rady americké, byl skvělou společenskou událostí, důstojně reprezentující naši krajaňskou větev ve významném americkém prostředí. -- Známy národní a sok. pracovník Břetislav Vaněk se v Chicagu dožil "75". -- Otec Václav Feřt, S.J., se v Mnichově dožil "70". -- V Bernu byl zvolen nový ústřední výbor Sdružení priateľov Slovenska: E.Krušpán /predseda/, J.Huba, V.Bieliková, M.Čurka a E.Tangelmayer. -- IV.Maardenské setkání se koná 19.a 20.7. poblíž Sigmaringen v jižním Německu, asi 60 km sev. od Bodamského jezera. -- Exulant a obětavý národní pracovník Jan Petlička se v New Yorku dožil "60". -- Novým předsedou vrcholné organizace našich am. krajanů - Čs. národní rady americké - se stal MVDr. a býv. generál Mikuláš Perjenčík. Tajemníkem byl znovu zvolen dr.Vlastislav Chalupa. -- V Římě zemřel býv. italský legionář B.Chytil, 91. -- Dr.Frant. Braxátor /adresa: Einsiedlerstr. 9, 9820 Wädenswil, Switzerland/ sestavil objektivní studii o slovensko-českém problému "Samí o sebe". Rád ji pošle všem vážným zájemcům a prosí o připomínky a doplňky. /Závažný projev o problematice slovensko-české měl v Torontě 4.5. - během pietní vzpomínky na tragickou smrt gen.M.R.Štefánika - dr.Martin Kvetko z New Yorku./

Z "Klubu nových": Na naši zmínku, že nám čs.komunisté v režimním tisku vynadali, reagoval zajímavým způsobem přední člen jisté exilové organizace; píše mj.: "... závidím Vám, že se o "Klubu nových" tak podrobně ve vlasti píše. Já bych za to dal cokoli, aby nás napadli, ale marně. Buďte si jisti, že lidé doma to čtou jinak, než to bylo napsáno. Jistě se postupně na Vás řada lidí obrátí, protože si něco z článku zapamatovala a už se jim lépe uvažuje, jak se dostane z okupovaného Československa ven. A když komunistický pisálek něco píše a v tomto případě k tomu dostal rozkaz z vyšších míst /jinak by to nesměl psát/, pak to vezme z jedné vody naisto a spojí třeba několik osob v jednu." K seznamu navrátilců, který jsme otiskli: pí Květa Jánková si to v poslední chvíli rozmyslela a zůstala v Kanadě. Dne 31.5. se do okup.Československa vrátil Marian Gajdoš se svou snoubenkou; oba z Toronta. -- Děkuje všem, kteří nám přispěli na úhradu výloh, které jsme měli s naší italskou akcí, příp. na Katyn. Dostali jsme celou řadu žádostí o další výtisky studie o Katynu a všem jsme vyhověli. Nedoporučujeme však, abyste studii posílali Vaším přátelům v ČSSR; zbytečně je přivedete do nesnázi. Větší význam by mělo poslat věc čs.komunistům, jejichž jména a adresy máte. -- "Klub nových" věnoval hamiltonské odbočce ČSNS zvěštinu TGM /na koni/, aby ji použili při vhodných příležitostech. Dar přijal předseda odbočky p.F.Braun. -- Členové výboru našeho klubu se sešli s Msgr. J.Škarvadou z Říma během jeho návštěvy v Torontě. Plánovaná večeře na počest dr.Škarvaďy a dp.Hrubého, kterou klub měl uskutečnit ve spolupráci s Canadian Ethnic Heritage Foundation, se nekonala pro časovou tíseň obou hostů. -- Majitel firmy Unitrade v Mississauga, p.M.Telepčák, děkuje touto cestou neznámému členovi výboru našeho klubu, který mu někdy v r.1966 kolem půlnoci telefonicky dal první cenné rady /když volal z nádraží hned po příjezdu do Toronta/ a který mu dal jméno krajaňské rodiny ochotné poskytnout ubytování. /Jednalo se pravděpodobně o kol.J.Uherce, manžela tehdejší jednatelky klubu./

Sdělení administrace: Z několika vážných důvodů vydáváme dvojčíslo za květen a červen 74. Obě jazykové hlídky přineseme příště.

Oznámka: Hospodyně k vedení malé domácnosti /6ti-leté děcko/ v Torontě hledáme od 1.7.74. Nabídka na zn."Červenec" do red. t.l.

"Kanadské Listy"
Canadian News
Box 520, Station "D"
Toronto, Ont. M6P 3K1

Second Class Mail-Reg.No. 3088
Postage Paid at Post Credit P.S.
MISSISSAUGA, Ont.

Return Postage Guaranteed.

TO:

PRINTED MATTER.